

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

X

tegen

Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be

Met een mail van 6 februari 2016 dient mevrouw X een klacht in tegen Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be. Aanleiding zijn drie artikels:

- in de krant van 16 december 2015 onder de titels ‘Eerst buurjongen doodgereden, dan gaan werken’ en “‘Misschien leefde Dylan nog als hij gestopt was’”;
- op de website van 16 december 2015 onder de titel: ‘Dader dodelijk vluchtmisdrijf “stapte twee keer uit, maar keek niet om naar slachtoffer”’.

Toon Van den Meijdenberg, redactiemanager bij Mediahuis, antwoordt met een brief van 8 maart, waarop X repliceert met een brief van 5 april 2016.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 2 juni 2016. X en haar advocate Nathalie Vanhove woonden de hoorzitting bij, en ook Toon Van den Meijdenberg was aanwezig.

DE FEITEN

De artikels gaan over een ongeval met vluchtmisdrijf waarbij een jongen van 16 om het leven kwam. Ze schrijven dat de ouders samen met de politie het lichaam van hun zoon vonden en dat de bestuurder zijn auto verborg en ging werken. De politie kon de man snel opsporen en pakte hem op.

Volgens het artikel op Nieuwsblad.be stapte de man twee keer uit om brokstukken van de fiets vanonder zijn wagen te halen, maar keek hij niet om naar het slachtoffer. Het artikel citeert ook het parket, dat liet weten dat de dader bekend had dat hij wist dat hij iemand had aangerezen en vluchtmisdrijf had gepleegd.

Klaagster is de echtgenote van de bestuurder die vluchtmisdrijf pleegde. Ze klaagt aan hoe pers en media zijn omgegaan met het vermeende vluchtmisdrijf van haar man en heeft het over schending van de privacy, opdringerig handelen en foutieve berichtgeving.

De privacy is geschonden door de vermelding van de initialen van haar echtgenoot, zegt klaagster. Ook dat haar man vrachtwagenchauffeur is, hun aantal kinderen en de doodsoorzaak van hun eerste kindje noemt ze niet relevant. Het verhaal van hun eerste kindje heeft in een vakblad gestaan, maar dat was met toestemming.

Klaagster neemt ook aanstoot aan de foto's van haar man en van hun auto. Ondanks het zwarte balkje voor de ogen, waren de foto's van haar man voor iedereen herkenbaar.

Klaagster betreurt dat de media haar en haar schoonouders lastig vielen via telefoon, SMS en Messenger, terwijl zij zelf sereen en discreet bleven uit respect voor de familie van het slachtoffer en de politie hen gevraagd had om niet te reageren op vragen van de pers.

Klaagster zegt dat de artikels fouten bevatten, maar dat ze in het belang van het onderzoek niet kan ingaan op de onwaarheden. Ze geeft de rapporteringscommissie wel inzage in het verslag van twee verhoren van haar man door de onderzoeksrechter en de politie. Zowel feitelijke elementen als bekentenissen waarover de krant het heeft, komen niet overeen met de gegevens uit het onderzoek. Klaagster verwijst naar de passage dat haar man de klap wel moet gevoeld hebben en dat hij twee keer uitstapte zonder om te kijken naar het slachtoffer en weer doorreed. Dat klopt niet, zegt ze. Ze zegt ook dat haar man zijn auto niet verborg bij zijn ouders, maar hem voor hun huis parkeerde omdat hij platte band had door de aanrijding. De omstandigheden van het ongeval zijn nog niet bekend, er is nog geen verslag van een verkeersdeskundige en geen autopsierapport, en klaagster vraagt zich af waarop de krant zich baseert. De krant heeft de feiten aangedikt en een fictief verhaal gebreed waarvan volgens de politie nog niet de helft klopt. De media verwijzen naar betrouwbare of gerechtelijke bronnen, maar hebben klakkeloos dingen van elkaar overgenomen. Klaagster vindt dat ze hun bronnen bekend moeten maken.

Klaagster besluit dat haar man veroordeeld is door de pers nog voor het gerechtelijk onderzoek duidelijkheid heeft gebracht, en zegt dat verslaggeving over andere vluchtmisdrijven aantoont dat het ook anders kan. Ze vindt dat de pers een monster gemaakt heeft van haar man

Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be verdedigen hun aandacht voor de zaak. Berichtgeving over verkeersveiligheid is een maatschappelijke opdracht. De krant kan dat doen aan de hand van statistieken, maar verslaggeving over concrete feiten sensibiliseert meer. Een dodelijk ongeval met vluchtmisdrijf is laakbaar en niet aanvaardbaar en de pers heeft in zulke dossiers een rol te vervullen. Bovendien worden slachtoffers van vluchtmisdrijven extra zwaar belast. Zo hebben de ouders van het slachtoffer nog geen antwoord op de vraag of hun zoon na de aanrijding nog gered had kunnen worden.

De privacy is niet geschonden. Krant en website hebben alleen de initialen van de bestuurder genoemd, en dat was in een zaak als deze zeker niet excessief. De man had de feiten bekend, wat door het parket werd meegedeeld en door de journalisten grondig gecontroleerd. De krant verwijst ter staving naar de verklaringen van de woordvoerder van het parket in een reportage op TV Limburg. Door zijn bekentenissen was de bestuurder geen loutere verdachte meer en was gedeeltelijke identificatie geoorloofd. Om dezelfde reden was ook de publicatie van zijn foto aanvaardbaar. Een foto brengt het verhaal dichterbij de lezer en de krant plaatste een balkje voor de ogen, waardoor de bestuurder niet herkenbaar was voor het brede publiek.

Ook de profielschets van de dader was maatschappelijk en journalistiek relevant. Bij die profilering mag beklemtoond worden dat de dader zelf kinderen heeft en zelf een kind verloren heeft, waardoor hij de gevolgen van zijn daad zou moeten begrijpen. Het verlies van zijn kind wordt overigens begripvol en niet blamerend vermeld. Het is ook relevant om aan te geven dat de bestuurder vrachtwagenchauffeur is, wat betekent dat hij zich des te meer bewust zou moeten zijn van zijn verantwoordelijkheid in het verkeer.

De krant begrijpt niet dat klaagster bezwaar maakt tegen de foto van de auto, aangezien de auto het *corpus delicti* is waarmee de feiten werden gepleegd.

De journalisten hebben zich niet opdringerig gedragen. Overeenkomstig hun journalistieke plicht tot wederhoor hebben ze getracht om de personen over wie het ging te contacteren. Ze hebben klaagster gebeld en de vader van haar echtgenoot aangesproken op straat, maar toen die zegden dat ze niet wilden reageren, hebben ze niet verder aangedrongen.

De krant betwijfelt dat de politie aan klaagster en haar familie zou gevraagd hebben om niet te reageren op vragen van de pers, zoals klaagster beweert.

De krant spreekt tegen dat de artikels fouten bevatten. De woordvoerder van het parket bevestigde dat de bestuurder bekende voor onopzettelijke doding en vluchtmisdrijf, wat ook blijkt uit de eerder genoemde reportage van TV Limburg. En ook de andere elementen zoals het verbergen van de wagen, het feit dat de bestuurder de klap moet gevoeld hebben en dat hij twee keer uitstapte voor hij op de vlucht sloeg, komen van het parket, soms *off the record*, meestal *on the record*. De krant vraagt zich af welke duidelijkheid nog nodig was, maar zegt tegelijk dat ze haar bronnen niet bekend hoeft te maken, zoals klaagster vraagt. De enige relevantie is of de berichtgeving juist is of niet. Als bepaalde elementen fout blijken te zijn, vraagt de krant zich af wat de parketwoordvoerder dreef om de feiten te verdraaien.

BESLISSING

De Raad heeft geen zicht op de precieze omstandigheden van het ongeval en op de contacten die de krant heeft gehad met bronnen dichtbij het onderzoek. De krant is ook niet verplicht om die bronnen bekend te maken. Sommige verklaringen die in de artikels worden vermeld zijn niet terug te vinden in de twee verhoren die klaagster ter inzage heeft gegeven aan de rapporteringscommissie, maar de Raad heeft geen zicht op het volledige dossier. Als een journalist zich baseert op verklaringen van vertrouwelijke bronnen in een gerechtelijk onderzoek, moet hij extra aandacht besteden aan correct en voorzichtig formuleren, aangezien niet elke politieman of justitiemedewerker per definitie een gezaghebbende bron is en aangezien de verklaringen niet controleerbaar zijn voor het publiek. In de huidige stand van zaken heeft de Raad evenwel geen aanwijzingen dat de journalisten en de krant onverantwoordelijk zouden zijn omgegaan met de verklaringen die hen door bronnen zijn meegedeeld.

Gezien de ernst van de feiten waarbij de schuld aannemelijk werd gemaakt door bekentenissen en door verklaringen van het parket, is de Raad van oordeel dat beperkte identificatie van de bestuurder geoorloofd was. De foto's zijn bewerkt en de ogen zijn bedekt met een balkje, al had een grotere mate van onherkenbaarheid de voorkeur verdiend, iets waarvoor de Raad aandacht vraagt.

De journalisten hebben contact genomen met klaagster en haar familie om gegevens te checken en hun versie van de feiten te vernemen, maar ze hebben zich daarbij niet opdringerig gedragen, al begrijpt de Raad dat de algemene media-aandacht overweldigend was voor klaagster.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 16 juni 2016